

Afkopen? *Dat is schrikken.*

Leuk zo'n lease-auto van de zaak, maar heb je enig idee wat er gebeurt wanneer je hem vroegtijdig inlevert? De afkoopregeling van het leasecontract kan je nog een aardige schok opleveren. Daarom zetten we samen met de Vereniging voor Zakelijke Rijders (VZR) wat rechten en plichten op een rij.

Tekst: Arjan Kropman

Je hebt een nieuwe baan en daar hoort een lease-auto bij. Daar is niets mis mee, want bijtelling of niet, je rijdt voor een prettige prijs in een mooie nieuwe auto. Een leasecontract wordt doorgaans voor een aantal jaren of kilometers vastgelegd. Wordt het contract uitgediend, dan levert de inruil van de lease-auto zelden grote problemen op. Maar wat gebeurt er als je je huidige baan eerder verlaat dan dat het leasecontract is afgelopen en de betreffende auto sneller dan gepland naar de leasemaatschappij terug moet? Die stelt dan een afkoopregeling voor. Gederfde inkomsten moeten vergoed worden. Niet zelden draait de vertrekkende werknemer hiervoor op. De bedragen lopen soms (belachelijk) hoog op. De VZR is zelfs bekend met een zaak waarin een ontslagen werknemer nog een dikke rekening van de leasemaatschappij én de werkgever mee naar huis kreeg.

VERLOREN TERMIJNEN

Laten we bij het begin beginnen. Bij het opmaken van een contract houdt de leasemaatschappij er rekening mee dat ze voor een bepaald aantal termijnen inkomsten met de auto genereert. Wordt het contract eerder ontbonden dan gepland, dan loopt de leasemaatschappij inkomsten mis. Het is dan ook niet vreemd dat een contract dat vroegtijdig ontbonden wordt, afgekocht moet worden. De leasemaatschappij berekent het aantal termijnen dat misgelopen wordt, vermenigvuldigt dit met het termijnbedrag, voegt een afkoopboete toe en stuurt de rekening naar de werkgever. Echter is deze berekening vaak verre van transparant. Een gemiddelde afkoopsom ligt tussen de 6000 en 10.000 euro.

Als de werkgever de lease-auto in kwestie aan jouw opvolger binnen het bedrijf geeft, is er geen probleem. Wanneer de werkgever de rekening betaalt en de auto

VERENIGING
ZAKELIJKE RIJDERS

De Vereniging voor Zakelijke Rijders behartigt de belangen voor mensen die kilometers maken voor hun werk. Dat gaat niet alleen op voor leaserijsers, maar ook voor gebruikers van bedrijfswagens of mensen die in hun privé-auto zakelijk rijden.

De VZR biedt op de website veel informatie over tal van onderwerpen die hun leden aangaat. Zo ook over afkoopregelingen en autoregelingen. Werkgevers vinden er een blauwdruk voor een goede autoregeling. Wanneer er grote problemen ontstaan, staat de VZR de betrokken leden bij met advies en hulp. Zo kun je via de VZR een second opinion voor schadegevallen laten uitvoeren en kan de vereniging je helpen wanneer een geschil voor de rechter moet worden uitgevochten. Zo heeft de vereniging al menig zaak voor leden gewonnen en precedenten geschapen. Voor meer informatie en om lid te worden van de vereniging kijk je op www.vzr.nl. Vanaf een Regular Membership (6,99 euro per maand) is een abonnement op Auto Review inclusief.

inlevert, is het probleem ook opgelost. Maar de baas kan de rekening ook doorsturen naar de werknemer die op het punt staat te vertrekken – en dat gebeurt regelmatig. Die rekening komt dan vaak als een vervelende naschok.

Het eerste punt van belang is te weten dat de werkgever het contract met de leasemaatschappij aangaat. Hoe er tussen de werkgever en de werknemer met de afkoopregeling omgegaan wordt, moet vastgelegd zijn in de zogenoemde autoregeling. Deze wordt – als het goed is – aangeboden samen met het arbeidscontract dat je sluit. We kunnen ons voorstellen dat je met een nieuwe baan in het vooruitzicht en een nieuw arbeidscontract voor je neus wat minder interesse hebt in nog een formulier, maar het loont de moeite om de regeling goed door te lezen. Hierin staat onder meer wat er gebeurt met jouw lease-auto als je dienstverband beëindigd en wie voor de kosten opdraait.

HET VZR-ARREST

Tot een aantal jaren geleden werd er met name een boete opgelegd aan leaserijders en werknemers wanneer er sprake was van een grotere lease-auto met dure opties of een vreemde lakkleur. Dit is niet vreemd, want de werkgever is niet van plan om voor deze dure keuzes op te draaien. En de kans dat er een leaserijder te vinden is met dezelfde voorkeuren, is nihil. De laatste jaren zijn er echter in heel veel autoregelingen extra bepalingen gesloten. Waaronder afkoopregelingen bij gangbare auto's die voor uitoefening van de job onontbeerlijk zijn.

Omdat dit relatief nieuwe materie is, zijn er niet veel doorgeprocedeerde juridische uitspraken. De VZR heeft gedurende de afgelopen jaren een showcase gevoerd tot en met de Hoge Raad. Hieruit blijkt dat de materie veel genuanceerder ligt dan menig werkgever wil doen geloven.

Allereerst is voorkomen altijd beter dan genezen. Heb je te maken met een afkoopregeling, dan is het zaak bij de werkgever of ondernemingsraad van te voren aan te geven dat je het hier niet mee eens bent. De VZR adviseert zelfs om autoregelingen met een afkoopregeling niet te onder-

tekenen. We kunnen ons echter voorstellen dat je dit niet scherp hebt als je net je over salaris onderhandeld hebt en blij bent met je nieuwe baan.

Vaak staat er in de afkoopregeling dat je de lease-auto bij vertrek kunt kopen of door je nieuwe werkgever over kan laten nemen. Dit klinkt wel sympathiek, maar is in de praktijk geen optie. De gemiddelde prijs van een lease-auto die je halverwege het contract wilt kopen van de leasemaatschappij ligt veel hoger dan de prijs op de markt. Verder is het bij niet iedere nieuwe werkgever bespreekbaar om je auto mee te nemen, het kan namelijk goed zijn dat daar al een auto voor je klaar staat. In ieder geval kost het meenemen van je auto naar je nieuwe baas, je op zijn minst een stuk onderhandelingspositie.

Uit het VZR-arrest blijkt dat iedere zaak verschillend is. Duidelijk is echter wel dat de werkgever die je verlaat een plicht heeft om te helpen de schade zo klein mogelijk te houden en dat schiet er bij veel werkgevers bij in.

Of je aan een afkoopregeling vast zit is sterk afhankelijk van hoe duidelijk de gevolgen van de afkoopregeling aan je gecommuniceerd zijn. De vraag is of je had kunnen weten wat de consequenties zijn. Als je het risico wil nemen en wetens genomen hebt, dan is er weinig aan te doen. Zo blijkt ook uit de jurisprudentie. Maar ook dan is wel van belang of de berekening van de afkoopregeling fair en correct is. In de meeste gevallen is de door de leasemaatschappij berekende afkoopsom niet transparant, te hoog en heeft de werkgever niet zijn best gedaan deze naar beneden te krijgen. De VZR heeft hiervoor een second opinion in haar dienstenpalet die de gemiddelde afkoopsom met 40 procent naar beneden brengt. Je kunt dit natuurlijk ook gewoon zelf proberen, maar het geeft in ieder geval aan wat de rek is in dit soort opgelegde bedragen.

Ook wanneer je niet aan een afkoopregeling ontkomt, zijn er verzachtende maatregelen die vaak vergeten worden. Zo mag een werkgever bijvoorbeeld geen btw rekenen op de afkoopregeling en is de afkoopsom aftrekbaar van de belasting (de bijtelling).

CONCLUSIE

Dat is schrikken, je zegt je baan op en je krijgt een rekening van duizenden euro's mee naar huis. De Vereniging voor Zakelijke Rijders pleit voor vergaande verantwoordelijkheid voor de werkgever en niet voor de gebruiker van de auto. Het is de werkgever die het contract met de leasemaatschappij aangaat. Daarnaast is de auto een gereedschap voor de werknemer om zijn/haar werk mee te kunnen doen, daarvoor kun je hem/haar niet verantwoordelijk maken.

Een lease-auto is een prettige bijkomstigheid van je baan, maar je moet wel zorgen dat je op de hoogte bent van de afspraken waarvoor je tekent. Lees de overeenkomst met je werkgever daarom goed door en ga niet akkoord met vreemde clausules die je verantwoordelijk maken voor afkoopregelingen, tenzij daar een goede reden voor is. Let op, want jurisprudentie laat zien dat een werknemer niet sterk staat wanneer hij voor een autoregeling wil en wetens getekend heeft waarin hij/zij verantwoordelijk wordt geacht voor afkoopregelingen. Heb je nu eenmaal te maken met een afkoopregeling? Zorg dan wel dat het bedrag reëel is.

Het leasecontract wordt tussen de maatschappij en de werkgever gesloten.

SLECHT VERDIENMODEL

De concurrentie in de leasemarkt is enorm en de marges zijn bijzonder klein. Dit betekent dat sommige leasemaatschappijen hun uiterste best doen om bij calamiteiten extra compensatie te behalen. Op momenten dat leasecontracten voortijdig worden beëindigd, wordt er van de situatie gebruik gemaakt door gederfde winsten en boetes door te berekenen. Daarnaast wordt de handelsprijs van de auto opgevraagd en is het verschil tussen de handelswaarde en de boekwaarde voor rekening van de berijder. De prijs waarvoor de auto in de boeken staat bij de leasemaatschappij en het bod van de handel liggen vaak erg ver uit elkaar. In veel gevallen kan je je hier afvragen of het bepalen van deze handelswaarde wel echt op de praktijk is gebaseerd en of hier maximale inspanning is geleverd om nog zoveel mogelijk voor de auto terug te krijgen. Het antwoord laat zich raden.

UITSPRAKEN AFKOOPREGELINGEN

Omschrijving case

Een medewerker met een auto van de zaak moet bij uitdiensttreding € 8770,- betalen. Het betreffende bedrijf heeft een gebruiksovereenkomst met de medewerker gesloten, waaruit blijkt dat de medewerker verantwoordelijk is voor de resterende leasetermijnen. Verder is de afkoopregeling mondeling toegelicht tijdens het arbeidsvoorwaardelijke gesprek.

Uitkomst

In Hoger Beroep wordt de medewerker volledig in het gelijk gesteld. Het is aan de medewerker vooraf onvoldoende aangetoond wat de consequenties waren van de afkoopregeling en mogelijke kosten. Het mondeling toelichten is niet als voldoende beoordeeld.

Bronvermelding

Gerechtshof Leeuwarden, Hoger Beroep, 28 december 2011

Omschrijving case

Bij het einde van zijn dienstverband heeft een berijder een bedrag van € 7792,22 aan zijn werkgever betaald, zijnde de afkoopregeling van de leaseauto. De berijder doet dit onder protest en betwist vervolgens de vordering. In de autoregeling staat dat de afkoopregeling alleen van toepassing is als de medewerker zelf een andere baan zoekt. In dit geval had de medewerker al een hele tijd geen werk en heeft de werkgever bemiddeld en gestimuleerd dat de berijder een andere baan zou gaan zoeken.

Uitkomst

De rechter oordeelt dat het feit dat het bedrag al overgemaakt is, geen reden is om hier niet tegen in verweer te komen. Verder acht de rechter het bewezen dat de medewerker niet vrijwillig een andere baan heeft gezocht, maar dat hij hierbij gestimuleerd en geholpen is. De rechter geeft aan dat de berijder door de werkgever op de bepaling en consequentie van de afkoopsom gewezen had moeten worden in dit geval. Vaststaat dat de berijder de switch niet gemaakt zou hebben als duidelijk was dat dit een nadelige financiële consequentie gehad zou hebben van € 7792,22. Het Hof vernietigt het eerdere vonnis en de berijder wordt volledig in het gelijk gesteld.

Bronvermelding

Gerechtshof Amsterdam, Hoger Beroep, 29 januari 2013

Omschrijving case

Een medewerker met een bestickerde Peugeot 207 moet bij uitdiensttreding € 5378,- betalen. Het betreffende bedrijf heeft de medewerker een afkoopregeling laten tekenen en deze integraal onderdeel gemaakt van de personeelsvoorwaarden. Ook in de berijdersovereenkomst is melding gemaakt van de afkoopregeling en wordt apart gewaarschuwd voor de gevolgen.

Uitkomst

De rechter oordeelt dat de medewerker inderdaad het genoemde bedrag moet betalen.

Bronvermelding

Rechtbank Haarlem, 17 maart 2010

